

KOULUTUKSEN LAATUKRITEERIT

1. Koulutuksen tuottama osaaminen

1.1 Koulutus tuottaa järjestön toimintaympäristössä tarvittavaa osaamista

Koulutus vastaa järjestön strategisiin linjauksiin ja toimintaympäristön vaatimuksiin. Oppimisen kohteena olevaa ilmiötä lähestytään mahdollisimman autenttisesti eli samankaltaisena kun se näyttäytyy kohderyhmän todellisuudessa. Koulutus tuottaa osaamista ja osaavia toimijoita sekä tukee yhteisön yhteistä ongelmanratkaisukykyä. Koulutuksen vaikuttavuusarvioinnilla tarkastellaan tätä myöhemmin.

1.2 Käytetyt opetusratkaisut tukevat oppijan osaamisen kehittymistä

Koulutus suunnitellaan ja toteutetaan kokonaisuutena niin, että osaamistavoitteissa määritetty osaaminen ja sen taso on mahdollista saavuttaa. Koulutuksessa käytetään monipuolisia ja opiskelijan oppimista tukevia oppimis- ja opetusratkaisuja, joiden tarkoituksenmukaisuutta seurataan esimerkiksi osallistujapalautteen ja kouluttajan itsearvioinnin avulla.

2. Koulutuksen suunnittelu

2.1 Järjestön koulutustoiminnan linjaukset ja oppimiskäsitys ohjaavat koulutuksen suunnittelua

Järjestön koulutustoimintaa ohjaavat periaatteet ja yhteiset toimintatavat on määritetty selkeästi, ja ne ohjaavat kaikkea järjestön koulutustoimintaa aina yksittäisten koulutusten suunnitteluun ja toteutukseen asti. Järjestön koulutustoimintaa ohjaa yhteinen näkemys oppimisesta eli oppimiskäsitys. Oppimiskäsityksen myötä yksittäisissä koulutuksissa näkyy sosio-konstruktivisen ja mielekkään oppimisen, osaamislähtöisen ajattelun sekä jatkuvan kehittämisen periaatteita. Koulutustoiminnan linjaukset tukevat kestävä elämän toteutumista, jota voi tarkastella ekologisesta, sosiaalisesta, taloudellisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta. Yksittäisistä koulutuksista muodostuu järjestön strategia- ja osaamislähtöinen koulutustarjonta.

2.2 Resurssit ovat riittävät

Koulutukseen varataan riittävästi resursseja, jotta koulutuksen suunnittelu, toteutus, arviointi ja kehittäminen voidaan toteuttaa järjestön koulutustoiminnan linjausten ja oppimiskäsityksen mukaisesti. Resurssointiin kuuluu mm. kouluttajien sopiva määrä ja osaaminen, kouluttajille varattava työaika, mielekkäät koulutustilat, laitteet, ympäristöt ja välineet sekä taloudelliset resurssit. Kouluttajalle varataan riittävästi aikaa osaamistavoitelähtöisen ja linjakkaan koulutuksen toteutukseen. Resursseja käytetään suunnitelmallisesti ja perustellusti.

2.3 Koulutukset suunnitellaan yhteisen toimintamallin mukaan

Järjestön koulutusten suunnittelussa käytetään järjestön koulutussuunnittelun toimintamallia. Toimintamalliin kuuluu yhteiskehittäminen ja eri toimijoiden osallistaminen

suunnitteluprosessiin. Koulutussuunnitelma dokumentoidaan ja koulutuksen toteutukseen laaditaan erillinen suunnitelma.

2.4 Koulutuksen kohderyhmän osaamistarpeet tunnistetaan

Järjestön koulutussuunnittelu on kohderyhmälähtöistä. Koulutussuunnittelu alkaa kohderyhmän tunnistamisella sekä kohderyhmän todellisten tehtävien, toiminnan ja osaamistarpeiden tunnistamisella.

2.5 Koulutuksen osaamistavoitteet on määritetty

Koulutuksen osaamistavoitteet on määritetty selkeästi ja ymmärrettävästi. Osaamistavoitteet johdetaan kohderyhmän todellisista osaamistarpeista. Osaamisen taso määritetään tarvittavan osaamisen perusteella ja se kuvataan oikeantasoisella verbillä. Osaamistavoitteet (niiden määrä ja vaativuus) on tasapainossa koulutuksen toteutusmahdollisuuksiin ja resursseihin.

2.6 Koulutussisällöt ja opintojen kuormittavuus on johdettu osaamistavoitteista

Koulutussisällöt koostuvat osaamistavoitteiden kannalta olennaisista asioista ja sisällöistä rajataan tavoitteisiin kuulumattomat asiat pois. Koulutuksen kuormittavuutta tarkastellaan opiskelijan näkökulmasta ja oppimiselle ja osaamistavoitteiden saavuttamiselle varataan riittävästi aikaa. Koulutuksen laajuus voidaan kuvata opintopisteinä, jos se tuottaa lisäarvoa koulutuksen järjestäjälle, toteuttajalle tai osallistujalle.

2.7 Koulutuksen opetusmenetelmät, oppimistehtävät ja oppimateriaalit tukevat osaamistavoitteiden saavuttamista

Koulutussuunnittelua ohjaa linjakkaan opetuksen periaatteet, jolloin osaamistavoitteet, opetusmenetelmät ja osaamisen arviointi ovat linjassa ja tasapainossa keskenään. Koulutuksessa käytetään monipuolisia, perusteltuja, toiminnallisia ja vuorovaikutteisia opetusmenetelmiä. Käytetyt opetusmenetelmät tukevat osaamistavoitteiden saavuttamista. Opetusmenetelmien rinnalla koulutuksessa käytetään tarkoituksenmukaisia ja oppimista tukevia tehtäviä, jotka mahdollistavat oppimisen ja tavoitteiden saavuttamisen. Käytetyt oppimateriaalit ovat selkeitä, saavutettavia ja oppimista tukevia tarjoten erilaisille oppijoille monipuolisia tapoja oppia. Oppimateriaalina käytetään kirjallisen aineiston lisäksi myös ääni-, kuva- ja videomateriaalia.

2.8 Oppimista ja osaamisen kehittymistä arvioidaan jatkuvasti

Koulutuksen aikana arvioidaan oppijoiden oppimista ja osaamisen kehittymistä. Koulutuksessa käytetään monipuolisia arvioinnin tapoja ja ne yhdistetään koulutuksen muihin oppimis- ja opetustekoihin, kuten opetusmenetelmiin ja oppimistehtäviin. Koulutuksen lopussa arvioidaan erityisesti osaamistavoitteiden saavuttamista. Arviointikäytännöt, arvioinnin kohteet, arviointikriteerit sekä osaamisen osoittamisen tavat sanoitetaan ja tehdään näkyviksi kouluttajille ja oppijoille jo koulutuksen alussa.

3. Koulutuksen toteutus

3.1 Koulutukseen hakeutuminen

Koulutuksesta tiedotetaan ja viestitään oikea-aikaisesti, selkeästi ja näkyvästi. Viestintä on kohderyhmälähtöistä ja siinä hyödynnetään monipuolisesti järjestön viestintäkanavia

viestintälinjausten mukaisesti. Osallistujille tarjotaan selkeät ohjeet, toimintamallit ja järjestelmät koulutukseen hakeutumiseen ja ilmoittautumiseen.

3.2 Toiminta koulutustilanteessa

Koulutuksen toteutusta ohjaavat osaamistavoitteet, niiden toteutumista tukevat pedagogiset ratkaisut sekä pyrkimys opiskelijoiden välisen vuorovaikutuksen aktivointiin. Koulutus toteutetaan dokumentoidun koulutussuunnitelman perusteella, mutta on olemassa valmius poiketa suunnitelmasta ja reagoida yllättäviin tilanteisiin. Erityisen huomion kohteena ovat opintojen jaksotus, tauotus sekä erilaiset työskentelytavat vuorovaikutuksen ja toiminnallisuuden mahdollistamiseksi. Oppimisen kohteena olevaa ilmiötä lähestytään ilmiöpohjaisesti ja sitä käsitellään mahdollisimman autenttisesti eli samankaltaisena kuin se näyttäytyy kohderyhmän todellisuudessa. Opiskelija saa koko koulutuksen ajan oikea-aikaisesti tarvittavan tiedon viestinnän ja tiedottamisen avulla. Viestintä on kannustavaa ja tukee opiskelijan motivaatiota.

3.3 Oppimisympäristöjen käyttö

Koulutuksessa käytetään osaamistavoitteiden saavuttamisen kannalta mielekkäitä oppimisympäristöjä ja niillä tuetaan opiskelijan oppimista ja osaamisen kehittymistä. Fyysisiä oppimisympäristöjä ovat mm. koulutustilat ja harjoitusympäristöt. Sähköisiä oppimisympäristöjä ovat erilaiset verkkoympäristöt kuten oppimisalustat, etäkokous- ja webinaariympäristöt. Kouluttajat hallitsevat valitut oppimisympäristöt ja osaavat ohjata opiskelijoita niiden käytössä. Oppimisympäristöjen valinnassa huomioidaan kohderyhmän valmiudet ja tarpeet.

3.4 Turvallisuuden varmistaminen

Koulutustilanne ja käytetyt oppimisympäristöt ovat turvallisia. Turvallisuutta luodaan fyysisten ja digitaalisten riskien minimoinnin lisäksi ilmapiirillä, jossa korostuu luottamus, avoimuus, toisten kunnioittaminen ja erilaisuuden hyväksyminen. Kouluttaja edistää toiminnallaan hyvän ilmapiirin rakentumista ja tukee kunnioittavaa vuorovaikutusta osallistujien välillä.

3.5 Koulutuksen saavutettavuus ja esteettömyys

Saavutettavuudella varmistetaan, että koulutuksen asenneilmapiiri, oppimisympäristöt, oppimistehtävät, oppimateriaalit sekä opetus- ja arviointimenetelmät mahdollistavat henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan monenlaisten ja erilaisissa elämäntilanteissa olevien oppijoiden osallisuuden ja yhdenvertaisuuden. Monipuolinen koulutusmateriaali ja tehtävätyypit on suunniteltu tukemaan erilaisten oppijoiden oppimista erityisesti kohderyhmän tarpeet huomioiden. Koulutus on rakennettu kohderyhmän näkökulmasta esteettömäksi, tavoitteena on yhdenvertaisuuden edistäminen niin, että mahdollisimman monella kohderyhmään kuuluvalla olisi mahdollisuus osallistua koulutukseen. Verkkoympäristöissä järjestö on huolehtinut asianmukaisesta saavutettavuusselosteesta.

3.6 Kouluttajien asiaosaaminen

Kouluttajien osaaminen koostuu asia- eli sisältöosaamisesta sekä opetustaidosta. Asiaosaamiseen kuuluu oman järjestö- tai ammattialan osaaminen sekä sen ylläpitäminen ja

kehittäminen. Kouluttaja hyödyntää monipuolisesti eri kanavia, tietolähteitä ja verkostoja oman osaamisensa kehittämisessä.

3.7 Kouluttajien opetustaito

Opetustaitoon liittyy osaamislähtöisen koulutustoiminnan edistäminen, menetelmien monipuolinen hallinta, erilaisten oppijoiden oppimisen ohjaaminen sekä vuorovaikutus- ja esiintymistaito. Kouluttajan osaamiseen kuuluu taito noudattaa laadittua koulutussuunnitelmaa sekä kyky lukea tilannetta ja tarvittaessa poiketa suunnitelmasta tavoitteiden saavuttamiseksi. Tärkeää on halu ja kyky ylläpitää ja kehittää omaa osaamistaan ja seurata oman alansa kehitystä erityisesti verkostoitumalla. Lisäksi opetustaitoon liittyy erilaisten oppimisympäristöjen ja niihin liittyvien laitteiden ja ohjelmistojen hallinta.

3.8 Oppimisen ohjaus ja osaamisen arviointi

Opiskelijoiden oppimista ohjataan ja arvioidaan koko koulutuksen ajan kohti osaamistavoitteiden saavuttamista. Yksilölliset ohjaustarpeet tunnustetaan, ja ohjausta ja arviointia annetaan riittävästi. Arviointia tehdään monipuolisesti ja se dokumentoidaan huolella. Kouluttajan tekemän arvioinnin lisäksi hyödynnetään myös vertais- ja itsearviointia. Osaamisen arviointi on luotettavaa, oikea-aikaista ja motivoivaa.

3.9 Koulutuksen ympäristökuormituksen vähentäminen

Kouluttaja on tietoinen oman järjestönsä kestävään elämään liittyvistä linjauksista ja valitsee sopivat tavat vähentää ympäristökuormitusta omassa koulutuksessaan. Nämä liittyvät usein matkustamiseen, tarjoiluihin sekä koulutuksessa jaettavaan materiaaliin. Kouluttaja tekee opiskelijat tietoisiksi omista valinnoistaan.

3.10 Koulutuksen kokonaistaloudellisuus

Koulutukseen kohdennetut resurssit ovat tavallisesti taloudellisia tai työaikaresursseja. Koulutus on toteutettu suunnitelluin resurssein tai poikkeamat on tehty perustellusti. Tavoitteena on, että koulutuksen tuottamat hyödyt ovat suuremmat kuin siihen sijoitetut resurssit. Hyötyä tarkastellaan erityisesti opiskelijan ja järjestön oppimisen ja osaamisen kehittymisen näkökulmasta, mutta hyödyt voivat ulottua yhteiskunnalliselle tasolle asti. Keskeisenä hyötynä tarkastellaan oppimistuloksia, osaamisen kehittymistä sekä järjestöä oppimisympäristönä.

3.11 Koulutuksessa syntyvän osaamisen näkyväksi tekeminen

Koulutuksessa syntyvä opiskelijan osaaminen kirjataan tarvittaviin järjestelmiin ja tehdään näkyväksi todistuksen, osaamismerkin, Oma opintopolku -merkinnän tai muun keinon avulla. Osaamisen tunnustamisen tapa valitaan sen perusteella, millaista lisäarvoa se opiskelijalle antaa. Jos koulutuksen kautta hankittu osaaminen tuottaa pätevyyden toimia tiettyssä tehtävässä, on suunniteltu, miten pätevyyksiä ja niiden ylläpitämistä hallinnoidaan. Koulutuksen hyödyntämismahdollisuuksia eri oppilaitoksissa ja työelämässä on kartoitettu.

3.12 Koulutuksen dokumentointi

Koulutuksen suunnitteluun, toteutukseen ja kehittämiseen liittyvät yksityiskohdat on kuvattu ja dokumentoitu niin, että niiden avulla koulutus voidaan arvioida tai toistaa. Järjestöllä on toimintatapa koulutusten dokumentointiin ja yhteisölliseen jakamiseen.

4. Koulutuksen jatkuva kehittäminen

4.1 Koulutuksen kehittäminen

Koulutuksesta kerätään osallistujapalautte esimerkiksi osallistujapalautekyselyn, itse-, vertais- tai ryhmäarvioinnin avulla. Palautteessa tarkastellaan erityisesti, millaista osaamista koulutus tuottaa sekä miten valitut opetusratkaisut tukevat oppimista ja osaamisen kehittymistä. Osallistujapalautteen rinnalla myös kouluttajat arvioivat koulutusta ja omaa toimintaansa kouluttajina. Palautetta hyödynnetään koulutuksen kehittämisessä. Koulutuksen vaikuttavuutta arvioidaan myöhemmin.

4.2 Järjestön sitoutuminen koulutustoiminnan jatkuvaan kehittämiseen

Järjestö on sitoutunut koulutustoiminnan laadun jatkuvaan kehittämiseen. Yksittäisten koulutusten suunnittelu, toteutus ja kehittäminen sidotaan osaksi järjestön koulutuksen laatujärjestelmää. Palautetietoa hyödynnetään tavoitteellisesti järjestön koulutustoiminnan kehittämisessä, ja havaitut onnistumiset ja kehittämistarpeet viestitään järjestössä avoimesti. Palautetiedon hyödyntäminen yksittäisen koulutuksen kehittämisessä on sidottu järjestön koulutussuunnittelun toimintamalliin.